

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Філологічний факультет
Кафедра румунської та класичної філології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЛАТИНСЬКА МОВА

Обов'язкова дисципліна

Освітньо-професійна програма "Англійська мова і література та друга іноземна мова"

(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія

(код, назва)

Галузь знань 03 "Гуманітарні науки"

(шифр, назва)

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Факультет іноземних мов

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

| | |
|--------------------------------------|--|
| Розробники: | к.філол. н., доцент Загайська Галина Михайлівна к.філол. н., доцент Любімова Оксана Василівна |
| Профайл викладачів | http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=225 |
| Контактний телефон викладачів | 0372-58-48-34 |
| Е-mail викладачів | g.zagaiska@chnu.edu.ua o.liubimova@chnu.edu.ua |
| Сторінка курсу в Moodle | https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=880 |
| Консультації | Консультації проводяться щопонеділка та щовівторка (14.30–16.00). |

2021-2022 н.р.

1. Анотація дисципліни

Курс латинської мови передбачає засвоєння студентами нормативної граматики, оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу латинських текстів; формування знань про структуру латинської мови та її лексичний склад, місце у генеалогічній і типологічній класифікації індоєвропейських мов; вміння грамотно вживати лінгвістичну термінологію латинського походження, розуміння міжнародної наукової термінології, створеної на ґрунті греко-латинських елементів, вивчення шляхів проникнення латинських лексем у сучасні європейські мови, англійську, зокрема; аналіз мовного матеріалу з огляду на словотворчі та етимологічні характеристики лексичних одиниць; використання в усному і писемному мовленні латинських крилатих висловів і паремій; вироблення культури філологічного аналізу першоджерела, написаного нерідною мовою. Вивчення латинської мови має полегшити засвоєння англійської мови й інших європейських мов та поглибити розуміння рідної мови.

Виявляються міжпредметні зв'язки курсу „Латинська мова” з дисциплінами „Українська мова за професійним спрямуванням”, „Основна іноземна мова”, „Історія зарубіжної літератури”, „Історія англійської мови”, „Лексикологія англійської мови” та ін.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни „Латинська мова” – підготовка майбутніх філологів на основі знання латинської мови до поглибленого вивчення курсів сучасних європейських мов, античної і середньовічної літератури, мовознавства, історичної граматики індоєвропейських мов. Курс вивчення латинської мови передбачає оволодіння студентами граматики латинської мови і певного мінімуму латинських слів, продуктивних для лексичного фонду латинської мови, з'ясування ролі латинської мови в процесі формування сучасних германських і романських мов у галузі їх граматики і словникового складу; вироблення навичок читання та перекладу зі словником адаптованих та оригінальних текстів античних авторів; засвоєння міжнародної лінгвістичної термінології; вміння розуміти та пояснювати мовні явища, усвідомлювати механізми, що ведуть до збагачення словникового складу мови; ознайомлення з історією та культурою античного світу зокрема з відомими висловами римських авторів, які мали великий вплив на розвиток європейської культури та її важливі періоди (Середні віки, Відродження, Класицизм, Просвітництво); з'ясування місця латинської мови в історії світової культури.

Мета курсу полягає не лише у безпосередньому накопичуванні знань, а й у формуванні навиків самостійно ці знання шукати і вміло користуватися ними в практичній професійній діяльності.

3. Завдання

Досягненню поставленої мети сприяє вирішення таких **завдань**:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

4. Результати навчання (компетентності)

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної

спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

5. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Загальна інформація

| Форма навчання | Рік підготовки | Семестр | Кількість | | Кількість годин | | | | | | Вид підсумкового контролю |
|----------------|----------------|---------|-----------|-------|-----------------|-----------|-------------|-------------|-------------------|------------------------|---------------------------|
| | | | кредитів | годин | лекції | практичні | семінарські | лабораторні | самостійна робота | індивідуальні завдання | |
| Денна | 1-й | 1-й | 3 | 90 | - | 30 | - | - | 60 | | залік |
| Заочна | 1-й | 1-й | 3 | 90 | - | 8 | - | - | 82 | | залік |

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин | | | | | | | | | | | | |
|--|-----------------|--------------|---|------|------|------|--------------|--------------|----|------|------|------|---|
| | денна форма | | | | | | заочна форма | | | | | | |
| | Усього -го | у тому числі | | | | | Усього -го | у тому числі | | | | | |
| | | л | п | ла б | ін д | с.р. | | л | п | ла б | ін д | с.р. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | |
| Модуль 1 | | | | | | | | | | | | | |
| Змістовий модуль 1. Фонетика латинської мови. Морфологія латинської мови. Частина I | | | | | | | | | | | | | |
| Тема 1. Вступ до історії латинської мови та її значення для філологічної науки. | 4 | | 1 | | | 3 | 4 | | | | | | 4 |
| Тема 2. Phonetica. Alphabetum Latinum. Accentus. | 4 | | 1 | | | 3 | 5 | | 1 | | | | 4 |
| Тема 3. Morphologia . Verbum. Praesens indicativi activi. | 5 | | 2 | | | 3 | 5 | | 1 | | | | 4 |
| Тема 4. Imperativus praesentis. | 1 | | | | | 1 | 2 | | | | | | 2 |
| Тема 5. Nomen Substantivum. Substantiva primae et secundae declinationum. | 5 | | 2 | | | 3 | 5 | | 1 | | | | 4 |
| Тема 6. Praepositiones. | 3 | | | | | 3 | 4 | | | | | | 4 |
| Тема 7. Nomen Adiectivum. Adiectiva primae-secundae declinationis. | 5 | | 2 | | | 3 | 4 | | | | | | 4 |

| | | | | | | | | | | |
|--|-----------|--|-----------|--|-----------|-----------|--|----------|--|-----------|
| Тема 8. Pronomina personalia, possessiva, pronomen reflexivum, adiectiva pronominalia. | 2 | | | | 2 | 2 | | | | 2 |
| Тема 9. Imperfectum et Futurum I (primum) indicativi activi. | 5 | | 2 | | 3 | 5 | | 1 | | 4 |
| Тема 10. Genus passivum temporum systematis infecti. | 5 | | 2 | | 3 | 4 | | | | 4 |
| Тема 11. Синтаксис пасивної конструкції. | 3 | | | | 3 | 4 | | | | 4 |
| Тема 12. Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота № 1. | 2 | | 2 | | | | | | | |
| <i>Разом за ЗМ 1</i> | <i>44</i> | | <i>14</i> | | <i>30</i> | <i>44</i> | | <i>4</i> | | <i>40</i> |
| Змістовий модуль 2. Морфологія латинської мови. Частина II | | | | | | | | | | |
| Тема 1. Substantiva tertiae declinationis. | 4 | | 2 | | 2 | 4 | | 1 | | 3 |
| Тема 2. Adiectiva tertiae declinationis. | 4 | | 2 | | 2 | 4 | | 1 | | 3 |
| Тема 3. Pronomina demonstrativa, determinativa, relativa, interrogativa, indefinita, negativa. | 2 | | | | 2 | 3 | | | | 3 |
| Тема 4. Gradus comparatiōnis adiectivōrum. | 4 | | 2 | | 2 | 3 | | | | 3 |
| Тема 5. Adverbium. Gradus comparatiōnis adverbiorum. | 2 | | | | 2 | 3 | | | | 3 |
| Тема 6. Declinatio quarta et quinta nominum substantivorum. | 4 | | 2 | | 2 | 3 | | | | 3 |
| Тема 7. Activum temporum systematis perfecti. | 4 | | 2 | | 2 | 4 | | 1 | | 3 |
| Тема 8. Verba anomala. | 2 | | | | 2 | 2 | | | | 2 |
| Тема 9. Formae verbales (Participia, Gerundium, Gerundivum, Supinum). | 2 | | | | 2 | 2 | | | | 2 |
| Тема 10. Passivum temporum systematis | 4 | | 2 | | 2 | 3 | | 1 | | 2 |

| | | | | | | | | | | | |
|---|-----------|--|-----------|--|-----------|-----------|--|----------|--|--|-----------|
| perfecti. | | | | | | | | | | | |
| Тема 11. Verba deponentia, semideponentia, defectiva, impersonalia. | 2 | | | | 2 | 3 | | | | | 3 |
| Тема 12. Nomen Numerale. | 4 | | 2 | | 2 | 3 | | | | | 3 |
| Тема 13. Modus coniunctivus. Praesens coniunctivi activi et passivi. | 2 | | | | 2 | 3 | | | | | 3 |
| Тема 14. Coniunctio. Particula. Interiectio. | 2 | | | | 2 | 3 | | | | | 3 |
| Тема 15. Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота № 2 | 4 | | 2 | | 2 | 3 | | | | | 3 |
| <i>Разом за ЗМ 2</i> | <i>46</i> | | <i>16</i> | | <i>30</i> | <i>46</i> | | <i>4</i> | | | <i>42</i> |
| Усього годин | 90 | | 30 | | 60 | 90 | | 8 | | | 82 |

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студента (СРС) є невід'ємною складовою процесу вивчення латинської мови. Її зміст визначений робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, словниками, довідниками тощо. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Зміст СРС з дисципліни „Латинська мова” складається з таких видів роботи:

- 1) підготовка до аудиторних робіт;
- 2) самостійне опрацювання матеріалу з латинської мови згідно з навчально-тематичним планом;
- 3) виконання індивідуальних завдань;
- 4) виконання різноманітних вправ, (відмінювання словосполучень, дієслів, утворення ступенів порівняння тощо);
- 5) переклад речень і текстів спеціального спрямування з латинської мови на українську і навпаки;
- 6) вивчення напам'ять латинської лексики, висловів та поезії;
- 7) підготовка до тестових випробувань та письмових самостійних і контрольних робіт.

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

| Модуль 1 | | |
|--|--|-------------------|
| Змістовий модуль 1. Фонетика латинської мови. | | |
| Морфологія латинської мови. Частина I | | |
| № з/п | <i>Назва теми</i> | Год. Стац / заочн |
| 1 | <p>Опрацювання матеріалу заняття (тема 1). Відомості про латинську мову та її місце в індоєвропейській сім'ї мов. Періодизація історії латинської мови. Пам'ятки римської писемності. Народно-розмовна латинська мова (<i>sermo vulgāris</i>) як джерело романських мов.</p> <p>Самостійна підготовка матеріалу: Середньовічна латина як продовження письмової латинської мови. Доля латинської літературної мови після падіння Західної Римської імперії та її роль в історії європейської, світової культури. Використання латинської мови у християнській літературі. Латинська мова і Новий час.</p> | 3/4 |
| 2 | <p>Підготовка до практичного заняття (тема 2). <i>Phonetica. Alphabetum Latinum. Accentus.</i> Фонетика. Латинський алфавіт. Наголос.</p> <p>Самостійна підготовка матеріалу: Походження латинського алфавіту. Види вимови: класична латинська та середньовічна латинська вимова.</p> | 3/4 |
| 3 | <p>Опрацювання матеріалу заняття (тема 3). <i>Morphologia. Verbum. Praesens indicativi activi.</i> Морфологія. Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного стану.</p> | 3/4 |
| 4 | <p>Підготовка до практичного заняття (тема 4). <i>Imperativus praesentis.</i> Наказовий спосіб теперішнього часу.</p> | 1/2 |
| 5 | <p>Опрацювання матеріалу заняття (тема 5). <i>Nomen Substantivum. Substantiva primae et secundae declinationum.</i> Іменник. Іменники першої та другої відмін.</p> <p>Самостійна підготовка матеріалу: Винятки іменників першої та другої відмін. Особливості відмінювання.</p> | 3/4 |
| 6 | <p>Підготовка до практичного заняття (тема 6). <i>Praepositiones.</i> Прийменники.</p> | 3/4 |
| 7 | <p>Опрацювання матеріалу заняття (тема 7). <i>Nomen Adiectivum. Adiectiva primae-secundae declinationis.</i> Прикметник. Прикметники першої та другої відмін.</p> | 3/4 |
| 8 | <p>Підготовка до практичного заняття (тема 8). <i>Pronomina personalia, possessiva, pronomen reflexivum.</i> Особові займенники, присвійні, зворотний займенник.</p> <p>Самостійна підготовка матеріалу: <i>Adiectiva pronominalia.</i> Займенникові прикметники</p> | 2/2 |
| 9 | <p>Опрацювання матеріалу заняття (тема 9). <i>Imperfectum et Futurum I (primum) indicativi activi.</i> Минулий та майбутній час (перший) дійсного способу активного стану.</p> | 3/4 |
| 10 | <p>Підготовка до практичного заняття (тема 10).</p> | 3/4 |

| | | |
|-------|---|----------------------|
| | Genus passivum temporum systematis infecti. Пасивний стан часів системи інфекта. | |
| 11 | Опрацювання матеріалу заняття (тема 11). Синтаксис пасивної конструкції. | 3/4 |
| | <i>Разом за ЗМ 1</i> | 30/40 |
| № з/п | Змістовий модуль 2. Морфологія латинської мови. Частина II | Год. Стац / заочн |
| 1 | Опрацювання матеріалу заняття (тема 1). Substantiva tertiae declinationis. Іменники третьої відміни. Самостійна підготовка матеріалу: Винятки іменників третьої відміни. Особливості відмінювання. | 2/3 |
| 2 | Підготовка до практичного заняття (тема 2). Adiectiva tertiae declinationis. Прикметники третьої відміни. | 2/3 |
| 3 | Опрацювання матеріалу заняття (тема 3). Pronomina demonstrativa, determinativa, relativa. Вказівні займенники, означальні, відносні, Самостійна підготовка матеріалу: Interrogativa, indefinita, negativa. Питальні займенники, неозначені, заперечні. | 2/3 |
| 4 | Підготовка до практичного заняття (тема 4). Gradus comparatiōnis adiectivōrum. Ступені порівняння прикметників. Самостійна підготовка матеріалу: Неправильні ступені порівняння прикметників. | 2/3 |
| 5 | Опрацювання матеріалу заняття (тема 5). Adverbium. Gradus comparatiōnis adverbiorum. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. | 2/3 |
| 6 | Підготовка до практичного заняття (тема 6). Declinatio quarta et quinta nominum substantivorum. Четверта і п'ята відміни іменників. Самостійна підготовка матеріалу: Утворення окремих іменників четвертої відміни від дієслів. Словосполучення зі словами res та dies. | 2/3 |
| 7 | Опрацювання матеріалу заняття (тема 7). Activum temporum systematis perfecti. Активний стан часів системи перфекта. | 2/3 |
| 8 | Підготовка до практичного заняття (тема 8). Verba anomala. Неправильні дієслова. | 2/2 |
| 9 | Опрацювання матеріалу заняття (тема 9). Formae verbales (Participia, Gerundium, Gerundivum, Supinum). Дієслівні форми (дісприкметники, герундій, герундив, супін). | 2/2 |
| 10 | Підготовка до практичного заняття (тема 10). | 2/2 |

| | | |
|----|---|-------|
| | Passivum temporum systematis perfecti. Пасивний стан часів системи перфекта. | |
| 11 | Опрацювання матеріалу заняття (тема 11). Verba deponentia et semideponentia. Відкладні та напіввідкладні дієслова. Самостійна підготовка матеріалу: Verba defectiva et impersonalia. Недостатні та безособові дієслова. | 2/3 |
| 12 | Підготовка до практичного заняття (тема 12). Nomen Numerale. Числівник. Самостійна підготовка матеріалу: Римський календар. | 2/3 |
| 13 | Опрацювання матеріалу заняття (тема 13). Modus coniunctivus. Praesens coniunctivi activi et passivi. Умовний спосіб. Теперішній час умовного способу активного і пасивного стану. Самостійна підготовка матеріалу: Вживання умовного способу в незалежних реченнях. | 2/3 |
| 14 | Підготовка до практичного заняття (тема 14). Coniunctio. Particula. Interiectio. Сполучник. Частка. Вигук. Самостійна підготовка матеріалу: Значення первинних та вторинних вигуків. | 2/3 |
| | <i>Разом за ЗМ 2</i> | 30/42 |
| | <i>Всього</i> | 60/82 |

5.4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Протягом семестру студенти виконують одне індивідуальне завдання, яке є невід'ємною складовою самостійної роботи. Індивідуальне навчальне завдання студент виконує за рахунок годин самостійної роботи під керівництвом викладача. Індивідуальне навчально-дослідне завдання полягає у написанні реферату чи створенні презентації (в електронному вигляді) на одну із запропонованих тем. Більшість тем стосуються життєдіяльності відомих вчених (як римських, так і персоналій епохи Середньовіччя чи Відродження), тому кожен реферат або презентація повинні містити портрети тих, про кого йде мова, латинські назви їхніх творів тощо. Крім того, індивідуальне завдання може полягати у створенні альбому (з малюнками і латинськими підписами та їх українськими відповідниками) латинської термінології.

Назви рефератів і презентацій:

1. Основні віхи історії латинської мови.
2. Латинська мова в творчості українських письменників.
3. Латинські крилаті вислови.
4. Латинізми в сучасній українській мові.
5. Слова латинського походження в європейських мовах.
6. Культурно-історичне значення латинської мови.
7. Порівняльний аналіз граматики класичних європейських мов.
8. Історія взаємозв'язку латинської і національних європейських мов.
9. Латиномовна наукова термінологія.
10. Власні імена латинського походження.
11. Римський календар.
12. Римські боги.
13. Римський Колізей.

14. Навчання і виховання у Римі.
15. Свята у Стародавньому Римі.
16. Римський дім.
17. Римський одяг і прикраси.
18. Римські імена.
19. Римське військо (зброя, нагороди і т.д.).
20. Римські монети.
21. Персоналії Стародавнього Риму:
 - *Плавт* (254-184 рр. до н. е.).
 - *Теренцій* (190-159 рр. до н.е.).
 - *Гай Валерій Катул*.
 - *Марк Тулій Цицерон* (106-43 рр. до н.е.).
 - *Гай Юлій Цезар* (100- 44 рр. до н.е.).
 - *Гай Салюстій Крісп*.
 - *Публій Вергілій Марон* (70-19 рр. до н.е.).
 - *Квінт Горацій Флак* (65-8 рр. до н.е.).
 - *Публій Овідій Назон* (43 р. до н.е.-18 р. н.е.)
 - *Анней Луцій Сенека*.
 - *Марк Валерій Марціал* (43-104 рр. н.е.).
 - *Публій Корнелій Тацит* (55-120 рр. н.е.).
 - *Амміан Марцеллін* (330-400 рр. н.е.).
 - *Св. Ієронім* (348-420 рр. н.е.).
 - *Св. Августин* (354-430 рр. н.е.).

ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійний проектор, засоби презентацій, курс дисципліни в Moodle та проведення занять онлайн в Google Meet.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Підручники та посібники.

Базові конспекти.

Словники та довідники.

Роздруковані тексти практичних та індивідуальних робіт та їхній електронний варіант.

Вивчення латинської мови студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (підручники, навчальні посібники, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Кожен студент опановує навчальний курс з латинської мови протягом I семестру, склавши залік й одержує підсумкові оцінки відповідно до Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Форми контролю: відвідування практичних занять та робота на них, виконання практичних завдань, ІНДЗ (у рамках самостійної роботи студента), тестування, диктанти, вивчення напам'ять латинської лексики, сентенцій та латинських крилатих висловів, переклад оригінальних і адаптованих текстів з латинської мови на українську і навпаки.

Наприкінці курсу – залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи, стандартизовані тести, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за роботу на практичних заняттях, виконання тестових завдань, підготовку проєктів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Оцінювання аудиторної роботи

| Форми оцінювання | Кількість | Максимум балів за 1 завдання |
|---------------------------------|-----------|------------------------------|
| Індивідуальне письмове завдання | 2 | 5 |
| Презентація індивідуальна | 2 | 5 |
| Усні відповіді | 4 | 5 |
| Контрольна робота | 2 | 10 |
| Заліковий тест | 1 | 40 |

Вимоги та критерії оцінювання видів роботи

| Види робіт | Кількість балів | Критерії |
|---------------------------------|-----------------|---|
| Індивідуальне письмове завдання | 5 | Роботу подано вчасно; студент демонструє мовну досконалість. Студент використовує матеріал навчального курсу. |
| | 2,5 | Роботу подано вчасно, але студент зробив незначну кількість граматичних помилок |
| | 0 | Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності. |
| Презентація індивідуальна | 5 | Презентацію підготовлено і виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна. Доповідач демонструє володіння матеріалом. |
| | 2,5 | Презентацію підготовлено і виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна. Доповідач робить певні помилки граматичного чи лексичного характеру. |
| | 0 | Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності. |

Критерії оцінювання усних відповідей студентів під час поточного контролю

| | |
|---------|--|
| 5 балів | Студент продемонстрував високий рівень володіння матеріалом; повністю розкрив зміст питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади; правильно і швидко реагував на запитання викладача; допустив не більше 1 мовної помилки та виправив її самостійно. |
| 4 бали | Студент показав добре володіння матеріалом; розкрив зміст питання, виклавши його логічно і послідовно, навів відповідні приклади; правильно реагував на запитання викладача; допустив не більше 1-3 мовних помилок, які самостійно виправив та 1-2 помилки, які виправив викладач. |
| 3 бали | Студент показав задовільне володіння матеріалом; не повністю розкрив зміст питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів прикладів; правильно реагував на запитання викладача; допустив близько 6-8 мовних помилок. |
| 2 бали | Студент показав незадовільне володіння матеріалом; частково розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; неправильно реагував на запитання викладача; допустив 8-10 мовних помилок. |
| 1 бал | Студент практично не володіє матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; неправильно реагував на більшість запитань викладача; допустив більше 10 мовних помилок. |
| 0 балів | Студент не відповів на запитання |

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

| | |
|-----------------------------|----------|
| 100 % правильних відповідей | 10 балів |
| 90 % правильних відповідей | 9 балів |
| 80 % правильних відповідей | 8 балів |
| 70 % правильних відповідей | 7 балів |
| 60 % правильних відповідей | 6 балів |
| 50 % правильних відповідей | 5 балів |
| 40 % правильних відповідей | 4 балів |
| 30 % правильних відповідей | 3 балів |
| 20 % правильних відповідей | 2 балів |
| 10 % правильних відповідей | 1 балів |
| 0 правильних відповідей | 0 балів |

Самостійна робота оцінюється тією кількістю балів, яка є релевантною відповідній темі. З суми балів за самостійну роботу та тему виводиться середнє арифметичне.

Критерії оцінювання:

1. Якщо тема оцінюється у 5 балів:

5 балів: 90-100% відповідей вірні;

4 бали: 70-89% відповідей вірні;

3 бали: 50-69% відповідей вірні;

2 бали: 35-49% відповідей вірні;

1 бал: 11-34% відповідей вірні;

0 балів: 0-10% відповідей вірні.

Оцінювання залікового тесту

| | | |
|----------------|----------|---|
| Заліковий тест | 40 балів | 2 бали за вірну відповідь у тесті (20 питань) |
|----------------|----------|---|

Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

| | | | | | | | | | | | |
|---|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|-----|--------------------|
| Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота) | | | | | | | | | | | Сумарна к-ть балів |
| Змістовий модуль № 1 | | | | | | | | | | | |
| T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | T6 | T7 | T8 | T9 | T10 | T11 | 30 |
| | 5 | 5 | | 5 | | | | 5 | 10 | | |

| | | | | | | | | | | | | | | |
|---|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|-----|-----|-----|-----|--------------------|
| Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота) | | | | | | | | | | | | | | Сумарна к-ть балів |
| Змістовий модуль № 2 | | | | | | | | | | | | | | |
| T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | T6 | T7 | T8 | T9 | T10 | T11 | T12 | T13 | T14 | 30 |
| 5 | | | 5 | | | 5 | | | 5 | | | 10 | | |

| | | | | |
|---|--------|-----------------------------------|-------------------------|--|
| Поточне тестування та самостійна робота | | | Сумарна кількість балів | |
| ЗМ № 1 | ЗМ № 2 | Кількість балів (залікова робота) | | |
| T1-T11 | T1-T14 | | | |
| 30 | 30 | 40 | 100 | |

Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою | |
|--|-------------|--|---|
| | | для іспиту | для заліку |
| 90 – 100 | A | відмінно | зараховано |
| 80-89 | B | добре | |
| 70-79 | C | | |
| 60-69 | D | | |
| 50-59 | E | задовільно | |
| 35-49 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання | не зараховано з можливістю повторного складання |
| 0-34 | F | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни | не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |

7. Керівні принципи

Керівними принципами при викладанні курсу «Латинська мова» є академічна доброчесність, креативність, толерантність, дискусійність, плюралізм думок, повага до різних конфесій.

Не толеруються будь-які форми порушення академічної доброчесності, академічна неуспішність, списування, плагіат.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. *Вацеба О.А.* Lectura Latina : [Навчальний посібник] / О.А. Вацеба, Л.Р. Олійник. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2008. – 200 с.
2. *Гуменюк Ж.Г.* Латинська мова : навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів. – 3-тє вид., переробл. / Ж.Г. Гуменюк, Т.В.Сторчова. – К. : Кондор, 2011. – 340 с.
3. *Дворецкий И.Х.* Латинско-русский словарь. – изд. 2-е, стереотип. / И.Х. Дворецкий. – М. : Русский язык, 1986. – 960 с.
4. *Звонська Л.Л.* Латинська мова : [Підруч. для студ. відділень класичної філології та ін. філолог. спеціальностей] / Л.Л. Звонська, В.М. Шовковий. – К. : Книга, 2003. – 528 с. (2-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 711 с).
5. Латинский язык : [Учеб. для пед. ин-тов по спец. «Иностранный язык»] / *В.Н. Ярхо, З.А. Покровская, Н.Л. Кацман* и др.; Под ред. В.Н. Ярхо, В.И. Лободы. – 5-е изд., стер. – М. : Высш. шк., 1998. – 384 с.
6. Латинсько-український, українсько-латинський словник / *Л.П.Скорина, О.А.Скорина*. – К. : Обереги, 2004. – 448 с.
7. *Литвинов В.Д.* Латинська мова : [Підручник для вузів] / В.Д. Литвинов, Л.П. Скорина. – К. : Вища школа, 1990. – 247 с.
8. *Литвинов В.Д.* Латинсько-український словник / В.Д. Литвинов. – К. : Українські пропілеї, 1998. – 712 с.
9. *Литвинов В.Д.* 500 крилатих латинських висловів. Тексти. Латино-український словник + англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники / В.Д. Литвинов, Л.П. Скорина. – К.: Індоевропа, 1993. – 321 с.
10. *Лучканин С.М.* Латинські сентенції з історико-літературним коментарем і відповідниками з давньогрецької та новоевропейських мов : [Навчальні матеріали до вивчення латинських афоризмів для студентів філологічного та історичного факультетів] / С.М. Лучканин. – К. : Знання, 1999. – 56 с.

11. *Лучканин С.М.* Нариси з історії класичної філології : [Навчальний посібник для магістрантів і студентів спеціальності „класична філологія”] / С.М. Лучканин. – К. : Наук. світ, 2004. – 202 с.
12. *Лучканин С.М.* Латинські сентенції (крилаті латинські вислови) з історико-літературним коментарем : навч. посіб. із вивч. латин. афоризмів для студ. Ін-ту філол. та іст. фак. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка / С. М. Лучканин. – К. : Наук. світ, 2008. – 136 с. – Бібліогр. : с.128-133.
13. *Макар І.С., Любімова О.В.* Латинська мова для студентів факультету іноземних мов = Latin language for students of Foreign languages department : навч.-метод. посібник / І.С. Макар, О.В. Любімова. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. – 192 с.
14. *Макар І.С.* Основи латинської мови для студентів-філологів : навч.-метод. посібник / І.С. Макар., О.В.Любімова – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 119 с.
15. *Маслюк В.П.* Латинська мова : [підруч. для гуманітар. ф-тів ун-тів] / В.П.Маслюк, М.Г.Сенів. – Харків : Основа, 1992. – 304 с.
16. *Маслюк В.П.* Латинська мова : [підр. для філолог. та істор. ф-тів ун-тів] / В.П. Маслюк, Р.М. Оленич. – Львів : Вища шк., 1975. – 216 с.
17. *Мушак Ю.Ф.* Латинська мова / Ю.Ф. Мушак. – Львів : Вид-во при Львівському ун-ті, 1964. – 324 с.
18. *Оленич Р.М.* Латинська мова : [Підр. для студентів ф-тів романо-герман. філології] / Р.М. Оленич. – Львів : Світ, 1993. – 336 с.
19. *Оленич Р.М.* Латинська мова / Р.М. Оленич. – Львів : Світ, 2001. – 350 с.
20. *Оленич Р. М.* Латинська мова / Р.М. Оленич. – 2-е вид., виправлене. – Львів : Вид-во “Світ”, 2001. – 350 с.
21. *Оленич Р.М.* Латинська мова / Р.М. Оленич, І.Р. Оленич, Б.В. Чернюх. – Львів : Світ, 1994. – 408 с.
22. *Оленич Р.М.* Латинська мова : [навчальний посібник] / Оленич Р.М., Оленич І.Р., Чернюх Б.В. – Вид. 2-ге, виправл. і доповн. – Львів : Світ, 2008. – 472 с.
23. *Ревак Н.Г.* Латинська мова (для неспеціальних факультетів) / Н.Г. Ревак, В.Т. Сулим. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 240 с.
24. *Ревак Н. Г.* Латинська мова (для неспеціальних факультетів) : [підручник] / Н.Г. Ревак, В.Т. Сулим. – Вінниця : Нова Книга, 2006. – 440 с.
25. *Сенів М. Г.* Латинська мова: підруч. для студ. гуманіт. ф-тів / М. Г. Сенів, І. Г. Альошина; Донец. нац. ун-т — Вид. 3-тє, доповн. і поліпш. — Донецьк : Ноулідж, 2009. — 350 с.
26. *Сенів М.Г.* Porta antiqua: Підр. з латин. мови для учнів гуманітарн. коледжів, ліцеїв, гімназій / Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. / За ред. М.А. Собуцького. – К. : СІНТО, 1994. – 272 с.
27. *Сторчова Т.В.* Латинська мова: підручник / Т.В.Сторчова, Ж.Г.Гуменюк. – К. : Видавничий Дім „Слово”, 2015. – 512 с.
28. *Цимбалюк Ю.В.* Англо-латинсько-українсько-російський словник афоризмів / Ю.В. Цимбалюк. – К. : Грамота, 2009. – 408 с.
29. *Яковенко Н.М.* Латинська мова : [підручник] / Н.М. Яковенко, В.М. Миронова. – К. : Знання, 2005. – 541 с.
30. *Яковенко Н.М.* Латинська мова : [підручник] / Н.М.Яковенко, В.М.Миронова. – К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2009. – 455 с.
31. Ad usum cotidianum. Латинські прислів'я з історико-філологічним коментарем : [Навч.-метод. посібник] / Укл. *Г.М. Загайська.* – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 24 с.
32. Allen and Greenough's New Latin Grammar for Schools and Colleges / Edited by *J.B. Greenough, G.L. Kitteredge, A.A. Howard, and Benjamin L. D'Ooge.* – Boston : Ginn & Company, 1903. – 490 p.

33. [Demchenko O.](#) The Latin language and the fundamentals of medical terminology : Manual for the students of higher educational establishments with the English language of instruction / [O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi.](#) – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.
34. *Exercitia Latina* : [Навч.-метод. посібник. Практична частина] / Укл. *Г.М. Загайська.* – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 32 с.
35. *Grammatica Latina* : [Навч. посібник. Теоретична частина] / Укл. *Г.М. Загайська.* – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 60 с.
36. *Latin Dictionary: Latin-English, English-Latin.* – 2nd ed. – HarperCollins Publishers, 1996. – 752 p.
37. *Mueller H.-F.* Latin 101: Learning a Classical Language. Course Guidebook / Hans-Friedrich Mueller. – Chantilly, Virginia : The Great Courses 2013. – 440 p.
38. *The Latin Vocabulary: Containing the Latin of the English Words which Occur in the Usual Parlance of Social Life, Classified and Arranged Antithetically* / Rev. *David Williams.* – London : Shenwood, Gilbert, and PIPER, 1829. – 108 p.
39. *Wilczyński S.* Porta Latina. Podręcznik do języka łacińskiego i kultury antycznej / Stanisław Wilczyński, Ewa Pobiedzińska, Ewa Jaworska. – Warszawa : Wydawnictwo szkolne PWN, 2005. – 176 s.

Допоміжна

1. *Бабичев Н.Т.* Словарь латинских крылатых слов: 2500 единиц / Н.Т. Бабичев, Я.М. Боровский / Под ред. Я.М. Боровского. – М. : Русский язык, 1982. – 959 с.
2. *Боровский Я.М.* Учебник латинского языка. Для гуманитарных факультетов университетов / Я.М. Боровский, А.В. Болдырев. – 4-е изд., доп. – М. : Высш. шк., 1975. – 479 с.
3. *Грищенко С.П.* Контрольні завдання і тести з латинської мови для студентів-філологів. Частина 1 / С.П. Грищенко. – К. : Наук. світ, 2001. – 72 с.
4. *Кислюк О.І.* Курс латинської мови / О.І. Кислюк. – К. : Вид. дім „КМ Академія”, 2002. – 144 с.
5. *Коваль А.П.* Крилаті вислови в українській літературній мові / А.П. Коваль, В.В. Коптілов. – К. : Вища шк., 1975. – 336 с.
6. *Козаржевский А.Ч.* Учебник латинского языка / А.Ч. Козаржевский. – М. : Высшая шк., 1971. – 312 с.
7. *Корж Н.Г.* Из скарбниці античної мудрості : [Словник] / Н.Г. Корж, Ф.Й. Луцька. – 2 – е вид., доп. і переробл. – К. : Вища шк., 1994. – 351 с.
8. *Корж Н.Г.* Латинська мова : [Підр. для 9-11 класів ліцеїв, гімназій та гуманітарних класів загальноосв. шкіл] / Н.Г. Корж, С.А. Шведов. – К. : Абрис, 1995. – 288 с.
9. Краткий словарь латинских слов, сокращений и выражений / Сост. *В.Н. Купреянова, Н.М. Умнова.* – Новосибирск : Сибирское отделение изд-ва «Наука», 1975. – 116 с.
10. Крылатые латинские выражения / Авт.-сост. *Ю.С. Цыбульник.* – М. : АСТ, Харьков : Фолио, 2005. – 352 с.
11. Латинські вирази. Латинсько-український словник. Навчальні матеріали з латинської мови / Упоряд. *Я.В. Пузиренко.* – К. : ВПЦ „Київ. ун-т”, 2000. – 60 с.
12. Латинські прислів'я та приказки / Перекл. з латинської, упоряд. *Ю. Цимбалюка*; вступ. слово *Й. Кобова.* – К. : Дніпро, 1987. – 256 с.
13. Методичні вказівки для самостійної роботи з латинської мови для студентів 1-2 курсів філологічного факультету / Укладач *М.В. Орос.* – Ужгород : Вид-во при Ужгородському ун-ті, 1988. – 20 с.
14. Методичні вказівки до вивчення латинської мови для студентів-заочників філологічного факультету / Укладач *В.Є. Яніш.* – К. : КДУ, 1981. – 68 с.
15. *Михайлова О.Г.* Практичний курс „Латинська мова” : [Посібник для студентів заочної форми навчання Інституту філології] / О.Г. Михайлова, В.Є. Яніш. – К. : ВПЦ „Київ. ун-т”, 2003. – 160 с.

16. Мудрість народна – мудрість міжнародна. Прислів'я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев'ятьма мовами / Укл. Жовківський А.М., Жовківська Г.А., Івасютин Т.Д., Макар Ю.І., Попеску І.В. та ін. – Чернівці : Рута, 2004. – 256 с.
17. Овруцький Н.О. Крылатые латинские выражения в литературе / Н.О. Овруцький. – М. : Просвещение, 1969. – 350 с.
18. Цимбалюк Ю.В. Латинські прислів'я і приказки / Ю.В. Цимбалюк. – К. : Вища шк., 1990. – 436 с.

9. Інформаційні ресурси

1. <http://ancientrome.ru/>
2. <http://www.textkit.com>
3. <http://www.sprachprofi.de.vu>
4. <http://latinum.mypodcast.com>
5. <http://www.carmentalatin.com>
6. <http://humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Latin>
7. <http://www.nd.edu/~archives/latgramm.htm>
8. <http://www.latinteach.com/index.html>
9. <http://www.ectaco.com>
10. <http://www.yleradio1.fi/nuntii/>
11. <http://ephemeris.alcuinus.net>
12. <http://www.latin.org>
13. <http://www.forumromanum.org>
14. <http://www.latimedireito.adv.br>
15. <http://dekart.f.bg.ac.yu/~vnedeljk/VV/>
16. <http://www.roma-victor.com>

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з « Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Основна іноземна мова (англійська)» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;

- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни (до 4 балів);

- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті, та провести дисемінацію досвіду у форматі узгодженому з викладачем.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

Викладач _____ к.ф.н., доц. Загайська Г.М.
 Викладач _____ к.ф.н., доц. Любімова О.В.